

SEÇİM GENELGESİ No. III

Bütün İl ve İlçe Yönetim Kurulu Başkanlıklarına.

I- Seçim propagandasında faydalanılmak üzere "propaganda" hakkında genel bilgilerin teşkilata iletilmesinde yarar görülmüştür. Aşağıda bu genel bilgileri bulacaksınız. Propaganda konuları ve kullanılacak istatistik, teknik bilgiler 26.6.1965 Cumartesi günü Parti "Merkez Bilim ve Araştırma Bürosu" üyelerinin yapacağı toplantıdan sonra bildirilecektir.

Şimdiden üyeleriniz arasında konuşmacılar tesbit ederek, İl Merkezinde yapacağınız seminerlerle bu ve bundan sonraki genelgelerle belirtilecek teknik bilgileri değerlendirmelerini sağlayınız.

PROPAGANDA

Propaganda nedir?

Bir toplumda yaşayan insanların tümüne ya da bölümlerine bir düşünceyi, bir görüşü, bir programı benimsetmek için yapılan işlerin tümüne propaganda denir.

Bir başka deyimle de propaganda halk yığınlarını, belirli bir amaca göre etkilemek için yapılan davranışlardır. Buradaki etkilemek sözünden şunu anlamalıdır: Propagandanın amacı yalnız halka yeni düşünce ve görüşleri kabul ettirerek onu istenilen hedefe yöneltmek değildir; daha önceden zihninde yer etmiş düşünceleri de değiştirmek propagandanın bir amacıdır.

Örnek: I. Türkiye İşçi Partisinin amaçlarını, iktidara geldiği zaman yapacağı işlerin ana fikirlerini Türk halkına benimsetmek ve T.İ.P. ye karşı senpati yaratmak, böylece seçimlerde oy vermesini ve Partimize üye olmasını sağlamak.

2. a) T.İ.P. hakkında halka aşılana ve aşılana istenen gerçeğe aykırı düşüncelerin düzeltilmesi, yalan ve iftiraların iç yüzünün gösterilmesi; b) Hepsini de ağaların, kapkaççı tüccarların, yani emeğiyle yaşayan halkı sömürenlerin partileri olan öteki partilerin halkı aldatmak için yaptıkları vaadlerin boşluğunu, Türkiyeyi bugünkü çıkmazdan bu partilerin kurtaramıyacağını, bunların çıkarlarının halkın çıkarlarına karşı olduğunu göstermek, (C.H.P.'nin adındaki "halk" kelimesinden başka halkla ilgisi olmadığı, sözlerini tutmadığı, toprak reformunu, kalkınmanın şartı diye gürültüyle ilân ettiği plânı kuşa çevirip savsakladığını; A.P.'nin ağalar, tüccarlar partisi olduğunu, bunu kendi milletvekillerinin bile "A.P. bir tüccar kulübüdür" diye açıkladığını, toprak reformuna, zenginlerin daha çok vergi vermesine, grevlere karşı olduğunu belirtmek.)

Propaganda usulleri ve şekilleri:

Usul bakımından propaganda ikiye ayrılabilir:

1. Doğrudan doğruya;

2. Dolaylı olarak.

I. Doğrudan doğruya propagandada, benimsenmesi istenilen düşünceler, tezler, açık delilleriyle, örnekleriyle ortaya konur: Türkiye nüfusunun büyük çoğunluğunun ancak bir kuru ekme kazanabildiğini, buna karşılık bir avuç insanın refah içinde yaşadığının anlatılabilmesi, bunun milli gelir dağılımına ait rakamlarla ispatlanması gibi.

2. Dolaylı olarak: a) Telkin edilmek istenen fikir, bir fıkra, bir karikatür, bir atasözü ile söylenmeden anlatılır. Örnek: Sosyal adaleti anlatmak için şimdiye kadar orucu biz (yani emekçi halk) tuttuk, bayramı onlar (mutlu azınlık) yaptı. Bundan sonra orucu da beraber tutalım, bayramı da beraber yapalım...

Halkın ancak kendi eliyle, kendi gücüyle, kendinden olanların öncülüğüyle kalkınabileceği: (Nasrettin Hoca'nın damdan düşene, kendisinin yine vaktiyle damdan düşmüş birinin canını acıtmadan yerden kaldırması gibi...).

Sa: 2.

b) Dolaylı propagandanın çok tesirli bir şekli de, propaganda konusuyla doğrudan doğruya ilgisi olmadan yapılan işler, hareketler, davranışlardır. Bir düşünceyi bir kişiye ya da bir topluluğa kabul ettirmek için her şeyden önce onda bir ilgi, bir senpati ya da saygı yaratmalıyız. Bu olmadan, elverişli bir hava yaratılmadan yapılan propagandanın ya etkisi az olur, inandırmaz, ya da istenilenin tam aksi bir etki yapar.

Partimizin propagandası İllerde ve İlçelerde, mahalle ve köylerde ve iş yerlerinde yapılır. Buralardaki vatandaşlarımızın arasında Türkiye İşçi Partisine senpati yaratma iki yoldan olur: Biri, bu çevrelerde, partimizi temsil edenlerin, yani Yönetim Kurulları üyelerinin, mahalle, iş yeri ve köy temsilcilerinin çevrelerince sevilen ve saygı uyandıran kişiler olmaları, bütün hareket, davranış ve sözlerinde etraflarındakileri yadırgatacak nitelikte olmamaları gerekir. Diğeri, bu kişilerin kendilerini tanıyanlarda menfi tesirler bırakacak kötü alışkanlıkları, ayyaşlık, kavgacılık, küfürbazlık gibi huyları olmamasıyla olur.

T.İ.P.li her üye, özellikle sorumluluk taşıyanlar, kendi kişiliklerine göre verilecek hükümlerin az veya çok ölçüde Partimize yöneltilmiş sayılacağını bilmelidir.

c) Dolaylı propagandanın bir şekli de, halkın günlük hayatıyla, dertleriyle ilgili işlerde, imkân nisbetinde yardımcı olmak, öne geçmek, teşebbüsü ele almaktır. Örnekler: Bozuk bir yolun yapılması ya da yaptırılmasına çalışmak; semt veya köy halkının elde etmeğe çalıştığı ~~iş~~ bir işte onlara yardımcı olmak, gerekli müracaatları yapmak, yapılmışsa sonuçlanmalarına çalışmak. Bundan başka zaman zaman çevrede hareket ve ilgi yaratacak siyasi nitelikte olmayan toplantılar, eğlenceler tertiplemek: temsil, aşıklara saz çaldırma gibi... Bütün bunlar seçimlerden epey önce yapılırsa daha etkin olur.

Bir de ilçelere, köylere yapılacak propaganda gezilerinin, seçim propagandasından oldukça uzun bir süre önce yapılması iyi olur. Çünkü halk, seçime yakın yapılan ziyaretleri genellikle şüphe ve alayla karşılamaktadır.

Propaganda şekilleri veya yolları:

I. Sözle propaganda: Propagandanın en eski, en yaygın şekli sözle yapılanıdır. Sözle yapılan propaganda da yapıldığı yere, dinliyenlerin azlığına, çokluğuna, amaca göre çeşitli biçimlerde olur:

a- Konuşma (veya sohbet): iki üç kişi veya ençok kırk elli kişiye hitapedilerek yapılır. Kahve toplantılarında, İlçe lokallarında yapılan konuşmalarda olduğu gibi. Buralarda konuşmacı, günlük hayattaki normal konuşma tonundan çok ayrılmamalıdır, konuşmasına bir nutuk edası vermemelidir. Bu konuşmanın geçtiği yer sesin rahatlıkla duylabileceği bir yer olduğundan yüksek sesle konuşmak kâfidir, bağırıp çağırmağa lüzum yoktur.

b- Nutuk: Büyük salon toplantılarında, ya da meydan mitinglerindeki konuşmalardır. Burada dinleyicilerin sayısı çok ve sesin dağılma alanı geniş olduğu için konuşmacı, dinleyenlerin dikkatini uyanık tutmak zorundadır. Bunun için sesini, sözlerinin akışına, ileri sürdüğü fikirlerin önemine göre yükseltip alçaltır. Hep biteviye bir sesle yapılan bir konuşma, yani hep hafif sesle, ya da hep bağırarak konuşma dinleyicileri bıktırır, ilgilerini gevşetir. Konuşmacı söze birdenbire en yüksek tonla değil, ancak işitilebilecek bir sesle ve ağır bir tempo ile başlamalı, anlatacağı konuya önce merak uyandırıcı, canlı bir vak'ayı özetliyerek, ya da bazı sorular ileri sürerek başlamalıdır. Kendisini, konusunun tesirine bırakıp, baştan sona heyecanlı konuşan hatip iyi bir hatip sayılmaz.

Konuşmaların dili ve özü nasıl olmalı?

Siyasi propaganda da daima halk çoğunluğuna hitap edileceğinden, halkın kullandığı kelimelerle, canlı, sade, renkli bir dille konuşulmalıdır. Bilim gerçeklerini bir konferansdaki gibi terimlerle değil, imkân nisbetinde günlük hayattaki karşılıklarıyla anlatmalıdır. Bir kahve toplantısında meselâ: "ekonomik faktörler..., iktisadi konjonktür, enflasyonist gidiş..." gibi yabancı dilden veya bilim terimlerinin bu-

Sa: 3.

lunduğu bir konuşma verimli olmaz. Bundan başka memleket gerçeklerini anlatırken istatistiklerden ölçülü olarak faydalanmalıdır. Sözlerimizi ispat edeceğimiz derken durmadan rakam sıralayan konuşmacılar dinleyenlerin zihnini karıştırmaktan, sonunda da bıkkınlık yaratmaktan başka bir şey elde edemez. Rakamlarda da güç anlaşılan nisbetlerden kaçınılmalıdır. Mesala milli gelirin dağılışı anlatılırken "nüfusun % 2'si milli gelirin % 38'ini, geri kalan % 98'i, % 62'sini almaktadır..." tarzındaki açıklamalar ömründe aritmetik okumamış dinleyicilere hiç bir şey söylemez. Bunu şöyle anlatmak daha tesirli olabilir: "... diyelim ki yüz kişi çalışmış, bin lira kazanmışlar. Bunun 400 lirasını iki kişi alsageri kalan 600'sı da 98 kişi arasında paylaşılsa buna haksızlık denmez mi? O iki kişiden her biri 200'er lira alacak, geriye kalan 98 kişinin herbirinin eline 6 lira kadar birşey geçecek, bu haksızlık olmaz mı? İşte milli gelirimiz bu şekilde bölünüyor. Adalet midir bu?"

Konuşmanın dili de sade olmalı, halkın, çevrenin bildiği, günlük hayatta kullandığı dil ile konuşulmalı. Aşırı bir öz türkçecilik örneği verircesine, henüz halka malolmamış kelimeler kullanmak, dinleyicileri soğutur, ilgilerini keser, konuşmacı ile dinleyici arasında içten bir bağlilik kurulmasını önler. Bunun için, "örgüt" yerine halkın bildiği "teşkilât", "bağnazlık" yerine "softalık", "abartma" yerine "şişirme, büyültme", "sorun" yerine "dava, mesele" kullanmak faydalı olur.

Her İl'de ve İlçe'de yapılan konuşmaların özü iki temele dayanacaktır: a) Genel memleket meseleleri ve partimizin program ve tüzüğünde gösterilen çözüm yolları; b) Her İl'in mahallî meseleleri, dertleri, istekleri. En tesirli konuşma bu ikinci meseleleri ele alıp bunların memleketin leket ana davalarına bağlanması şekilde olanıdır.

Önemli bir mesele de konuşmanın konuşmasını önceden iyice hazırlaması, planlaması, hatta yazması ve fakat hiç bir vakit konuşmayı kâğıta baka baka okumaması meselesidir. Okunan konuşma tesirli olmaz, ayrıca okurken insan takılır, şaşırır ilgi azalır. Konuşmanın planını hatırlamak, bazı rakkamları doğru söylemek için yazılı notlara göz atılabilir, ancak o zaman da konuşmayı bırakıp kâğıt karıştırmak zararlıdır.

İl Yönetim Kurulu Başkanlıklarına.

II- Basın hakkındaki bilgileri teşkilata bildirmeyi yararlı gördük. Bu konudaki genel bilgiler aşağıdadır:

B A S I N

Seçimlerde basının önemi her vakıtkinden daha fazladır. Bu bakımdan İl'lerin imkânı varsa iki yapraklık da olsa, haftada bir defa çıkarılabilecek bir gazete için imtiyaz almalarını yararlı görüyoruz. İl'ler, gazete sahibi olacak bir üye ile sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yapacak başka bir üyeyi, ikisi de bir şahıs olabilir, görevlendirmelidir. (Lise mezunu olmaları şarttır.)

Gazete çıkarmak için Basın Kanununda gerekli izahat bulunmaktadır. Gazete çıkarabilme imkânı olan İl'lerimizin adı geçen kanuna baş vurmaları yerinde olacaktır. İmtiyaz izine bağlı değildir, kanuni şartlarla yetkili makamlara müracaata bağlıdır.

Gazete için Genel Merkez gerekli yazı malzemesini (Haber, makale, makale konusu, fıkra, demeç ve benzeri şeyler) zaman zaman gönderecek ve âcil durumlarda ödemeli olarak telefonla da temas kurulabilecektir.

Gazetenin köylere kadar gönderilebilmesi, 5 ila 10 kuruşa şehirde satılması ve Parti görüşlerinin yazılı olarak vatandaşın elinde bulunması seçim şansını artırır.

Bu konuda teşkilatın tamamlayıcı bilgi isteği varsa bunların acele olarak Genel Merkeze bildirilmesi gerekir.

Ayrıca mahalli basın organları ile İl'lerdeki büyük gazetelerin temsilcileri ile de dostane münasebetler kurmak, Partiye ait bilgi ve haberleri onlara iletmek yararlı sonuçlar verebilir.

Başarı dileklerim ve saygılarımla.

Cemal Hakkı Selek
Genel Sekreter